

Zpráva o evropské politice

■ *Budování důvěry a nedůvěry v médiích: role dezinformací a svobody médií*

Role médií v budování (ne)důvěry v národních časech

Sociální média nám poskytují prostor pro vyjádření názorů, získávání zpráv a zpochybňování politického a sociálního vývoje. Ve výsledku tak doplňují tradiční média (rádio, televize a tisk) a ovlivňují zavedené způsoby, jakými jsou zprávy vytvářeny a konzumovány. Nabízí místo pro otevřenou deliberaci, čímž uspokojují poptávku veřejnosti po občanské participaci. De facto však také vytváří platformu pro polarizaci, šíření misinformací a dezinformací a útoky na jednotlivce i instituce. Tradiční média zároveň prochází procesem transformace na úrovni čtenářské obce, korporátních modelů a novinářských postupů. V tomto novém mediálním kontextu se stále častěji šíří cílené dezinformace, které zneklidňují obyvatele a které podněcují nedůvěru v politické představitele, demokracii, expertizu a vědu. Během pandemie covidu-19 nabyly dezinformace a konspirace na významu na sociálních sítích, na kterých docházelo k umocňování takzvaných „alternativních zpráv“ a „alternativních faktů“.

Popsaný vývoj přiměl projekt EnTrust k tomu, aby věnoval pozornost roli médií v utváření a zpochybňování důvěry ve vládu v krizových obdobích.

Projekt EnTrust, který zkoumá důvěru a nedůvěru ve vládu z různých perspektiv, věnoval část svého výzkumného snažení rozšíření našich znalostí o měnícím se vlivu žurnalistiky

na zprostředkovávání důvěry mezi politickými představiteli, vědeckými experty a občany. Dále se zabýval dopady digitálních médií. Výzkum osvětlil podmínky, za kterých může mediální pokrytí vládních kroků a vědeckých faktů vést buď k informovanému formování vlastních názorů, nebo naopak k polarizaci politických názorů zpochybňujících důvěryhodnost vědců, vlády i politických představitelů. Poznatky byly získány na základě komparativní analýzy mediálního pokrytí pandemie covidu-19, související analýzy komentářů na facebookových profilech novin a hloubkových rozhovorů s aktéry zapojenými do ověřování faktů či iniciativ bojujících s dezinformacemi. Výzkum proběhl v sedmi evropských zemích (České republice, Dánsku, Německu, Řecku, Itálii, Polsku a Srbsku) a generoval řadu zajímavých zjištění, která byla prezentována a diskutována v rámci kulatého stolu s experty, kterého se zúčastnili zástupci organizací občanské společnosti, Rady Evropy a Evropské komise.

Výzkumná zpráva projektu EnTrust a odborná debata u kulatého stolu vedly k identifikaci řady klíčových problémů a politických doporučení, které jsou předmětem této zprávy o evropské politice.

#1: Prevence online dezinformací a prosazování dodržování lidských práv na online platformách

Důležitost pečlivého dohledu nad škodlivými dopady neregulovaných sociálních medií se stává čím dál tím důležitější vzhledem k tomu, že stále více občanů vyhledává zprávy prostřednictvím sociálních sítí, které jim poskytují bezplatný a přímý přístup k informacím. V některých evropských zemích se navíc lidé k sociálním médiím uchylují v důsledku nízké či klesající důvěry ve veřejnoprávní média. Ve snaze zakročit proti online dezinformacím podnikli tvůrci politiky EU kroky směřující k režimu společné regulace. Organizace občanské společnosti a mediální experti však argumentují, že jsou současné nástroje nedostatečné.

Revidovaný Kodex zásad boje proti dezinformacím (Kodex) představuje důležitý nástroj pro vypořádávání se s online dezinformacemi. Musí ovšem zajistit silné prosazování a monitorování závazků, pokud možno v podobě mechanismu společné regulace spadajícího pod Digital Services Act (DSA, v češtině Akt o digitálních službách). Jeden z významných aspektů se týká transparentnosti v cílení (politické) reklamy. Uživatelé by si měli být vědomi toho, že informace, které se jim zobrazují, podléhají algoritmům. Také by měli vědět, kdo stojí za obsahem, který se jim zobrazuje, respektive kdo za něj platí.

Navíc je potřeba vzít v úvahu, že dezinformace nejsou nezaujaté. Organizace občanské společnosti zdůrazňují, že diskriminační dezinformace (např. genderové dezinformace) jsou v prostředí sociálních medií běžné. Diskriminační dopady na sociální a politickou participaci zasažených skupin by měly být zohledněny v legislativních nástrojích, které regulují digitální i fyzickou sféru.

V souvislosti s dezinformacemi na sociálních sítích je zásadní upozornit na nedávné pokroky týkající se EU AI Act (v češtině Akt EU o umělé inteligenci). Zákodáři dosáhli shody na předběžném znění Aktu, který bude nyní projednán Radou Evropské unie a členskými státy EU. S pokračujícím vývojem umělé inteligence experti a občanská společnost důsledně zdůrazňují nutnost dodržovat základní práva při používání umělé inteligence, a to bez ohledu na to, kdo je jejím uživatelem. Existují také obavy z možných neblahých dopadů systémů umělé inteligence na marginalizované skupiny ve smyslu prohloubení systémových problémů a nerovností.

Panuje obecná shoda, že je nové legislativní nástroje potřeba začlenit do existujících právních rámců, a to harmonizovaným způsobem. Přístup zahrnující více zainteresovaných subjektů, včetně novinářů, organizací občanské společnosti a akademiků, zajišťuje zohlednění různorodých zájmů při přípravě legislativy. Zejména v tak rychle se vyvíjejícím prostředí, jakým je digitální svět, je nutné neustále monitorovat implementaci a relevantnost legislativy, aby byla zajištěna odpovědnost.

#2: Podpora a financování vzdělávacích programů zaměřených na budování mediální gramotnosti

Vzdělávací politiky zaměřené na mediální gramotnost (schopnost kriticky chápat a hodnotit informace získané z různých zdrojů) jsou důležité pro řešení problémů, které dezinformace a propaganda na online platformách a v médiích představují. Zvyšování povědomí a podpora občanů, aby ke zprávám v médiích přistupovali s jistou mírou nedůvěry, může omezit šíření dezinformací. Občané by si měli osvojit osvědčené postupy užívání médií a

dovednosti pro orientaci v digitálním zpravodajském prostoru.

Proškolení mladých lidí je zvláště důležité vzhledem k jejich rozličným a dynamickým aktivitám na internetu. Učitelé musí být dostatečně kvalifikovaní na to, aby mohli studentům předávat dovednosti v oblasti mediální gramotnosti. Osvojování mediální gramotnosti lze začlenit do kurikula nebo ho lze realizovat v rámci školních akcí, které se přímo zaměří na toto téma. Lze navázat kontakty s jinými školami, které osvojování mediální gramotnosti již úspěšně zavedly. Obdobně mohou školy těžit z expertízy novinářů, IT specialistů a dalších profesních skupin.

Národní a místní orgány by měly podporovat a financovat vzdělávací programy zaměřené na zvyšování mediální gramotnosti v souladu se článkem 33a Revize směrnice o audiovizuálních mediálních službách. Expertízu lze nalézt v organizacích občanské společnosti (např. organizace Lie Detectors) či v evropských akademických sítích (např. Evropská observatoř digitálních médií), které pro učitele a třídy připravily školení o odhalování dezinformací a o ověřování faktů. Dalším příkladem toho, jak mohou být podobné vzdělávací akce podpořeny na evropské úrovni, je projekt Rady Evropy „Free to Speak - Safe to Learn - Democratic Schools for All“.

#3: Zajištění transparentnosti vlastnických struktur médií a nezávislého zpravodajství (respektive přístupu k němu)

V několika členských státech EU jsme svědky zneužívání a ovládnutí médií ve prospěch agendy politických aktérů či osobních zájmů obchodních magnátů. Je tudíž důležité porozumět tomu, jak jsou společnosti strukturovány a jak jejich financování ovlivňuje

mediální obsah. Nejen kvůli tomu, aby měli občané k dispozici nezávislé zpravodajství, ale také kvůli (znovu)vybudování důvěry v demokracii.

Cílem legislativních nástrojů, jakými jsou European Media Freedom Act (EMFA, česky Evropský akt o svobodě sdělovacích prostředků) nebo Evropský akční plán pro demokracii, je odhalit střety zájmů a monopoly a posílit redakční nezávislost v evropském mediálním prostoru. Organizace občanské společnosti a novináři se však obávají, že tato opatření nebudou dostatečná pro naplnění požadavků na mediální svobodu a pluralismus stanovených v Listině základních práv Evropské unie.

Členské státy EU by měly dodržovat a uplatňovat evropské normy týkající se veřejnoprávních médií tím, že posílí „pravidla a mechanismy zvyšující nezávislost řízení a redakční nezávislost“ (Zpráva o právním státu 2022) těchto subjektů. Vlastnictví médií musí být transparentní a platné mechanismy musí splňovat evropské normy týkající se nezávislosti regulačních orgánů v mediální oblasti, jak je zdůrazněno v doporučeních ve Zprávě o právním státu 2022.

Organizace občanské společnosti a novináři naléhavě žádají, aby byl zaveden právní rámec, který zajistí ochranu svobody projevu v soukromých i ve veřejnoprávních mediálních společnostech. Za účelem řešení situací, kdy dochází k ovládnutí a koncentraci médií, by EU a členské státy měly navýšit finanční podporu aktivit, které podporují nezávislé a nestranné zpravodajství. Jedná se například o projekty zaměřené na investigativní žurnalistiku či ověřování faktů, nebo další počiny přispívající k pluralitě médií, a to s přihlédnutím k doporučení CM/Rec (2022)4 o podpoře příznivého prostředí pro kvalitní žurnalistiku v digitálním věku, které vydala Rada Evropy.

Financování by dále mělo zajistit dostupnost a šíření objektivních zpráv prostřednictvím různých kanálů. Kvalitní žurnalistika je veřejným statkem a musí být zachována, aby občanům poskytovala na důkazech založené a důvěryhodné informace.

#4: Zajištění ochrany a bezpečnosti novinářů

Nad rámec hrozeb pro mediální aparát a kvalitní žurnalistiku jsou ve stále větším ohrožení také samotní novináři. Stále častěji se setkávají s pomluvami, nenávisťnými projevy, násilím či sledováním ze strany protidemokraticky smýšlejících státních a nestátních aktérů. K tomu dochází ve fyzickém i v digitálním prostoru, což opět zdůrazňuje potřebnost lidskoprávního přístupu k moderování obsahu, jak je uvedeno v doporučení #1. V roce 2022 zaznamenala Safety of Journalists Platform provozovaná Radou Evropy dvojnásobný počet hlášení než v roce 2019 a zapojilo se do ní dalších 12 zemí. Tento trend nejenže ohrožuje bezpečnost novinářů, ale ohrožuje také kvalitu novinářské práce, neboť vede k dobrovolné cenzuře. Zneužívání legislativy k zastrašování a stíhání kritických názorů ohrožuje novinářské svobody a porušuje základní práva.

Ve světle probíhajícího vývoje EMFA rostou obavy, že se Rada vydává na nebezpečnou cestu, která povede k legitimizaci nepřijatelných podob sledování zaměřených na novináře a jejich zdroje. Obzvláště znepokojivý je postoj Francie, která prosazuje výjimku z obecného zákazu nasazování špionážního softwaru na novináře, čímž se Francie vystavuje riziku, že bude špionážní software vykládán jakožto legitimní investigativní nástroj.

Organizace občanské společnosti a novináři zdůraznili důležitost právních předpisů na ochranu novinářů a jejich práce ve fyzických i

virtuálních prostředích. Novinářům by měly být poskytnuty záruky, pokud jde o jejich bezpečnost, a to v souladu s evropskými normami pro ochranu novinářů.

EMFA by měl posílit ochranu zdrojů a oznamovatelů nekalých praktik implementací doporučení CM/Rec(2016)4 o ochraně žurnalistiky a bezpečnosti novinářů a ostatních mediálních aktérů, které vydala Rada Evropy. Rada Evropy a Evropský parlament musí zajistit, aby konečné znění navrhované směrnice a doporučení efektivně předcházelo strategickým žalobám proti účasti veřejnosti (také „SLAPP“), a to i v zájmu potlačení případných nezamýšlených důsledků právních úprav.

Zpráva o právním státu 2022 doporučuje některým členským státům EU, aby při udělování licencí médiím uplatňovaly spravedlivé, transparentní a nediskriminační postupy. Novináři by navíc měli mít zákonné právo na informace od veřejných orgánů a měli by mít přístup k vládním dokumentům, a to v souladu s evropskými normami o právu na přístup k dokumentům. Vlády by svými kroky měly dávat najevo, že jsou kritické hodnocení politických rozhodnutí a informovaná nedůvěra v demokratické společnosti oceňovány.

Východiska výzkumu: podporující zjištění

Výše popsaná politická doporučení vychází z vědeckých důkazů získaných v rámci výzkumu EnTrust. Doporučení jsou vystavěna především na zjištěních z naší obsahové analýzy reprezentativního vzorku 800 zpochybnění důvěry publikovaných ve člancích ve třech různých novinách v každé ze sedmi zapojených zemí během čtyř předem určených období (Březen 2020–Duben 2020, Září 2020–Říjen 2020, Prosinec 2020–Leden 2021, Březen

2021–Duben 2021) a 250 komentářů v každé zemi, které se týkaly důvěry a které uživatelé zveřejnili na facebookových profilech novin. Tyto studie nám poskytly informace o úrovni důvěry v jednotlivé poskytovatele informací (vládu, vědu a média) během pandemie covidu-19 a informace o tom, do jaké míry je tato důvěra ve veřejné sféře zpochybňována. Kromě toho bylo v každé zemi provedeno 10 hloubkových rozhovorů s novináři, veřejnými orgány a aktéry občanské společnosti (dále jen „experti“), kteří se podílí na ověřování faktů nebo na projektech proti dezinformacím. Cílem bylo identifikovat původce dezinformací, podmínky jejich šíření a jejich ohlas ve veřejných debatách. Dále bylo cílem zjistit, které protistrategie úspěšně omezují a předchází sdílení dezinformací a které protistrategie posilují odolnost občanů vůči dezinformacím.

Hlavní zjištění

Důvěra v poskytovatele informací

Naše výzkumná zjištění potvrzují, že média hrají důležitou roli jakožto arény pro utváření důvěry a zpochybňování důvěry v politické instituce, vědu a experty, i když se značnými rozdíly v závislosti na druhu zapojeného média. Na jednu stranu naše obsahová analýza mediálního obsahu odhalila, že většina mainstreamových novin projevuje nezaujatý názor na odůvodněnou důvěru či nedůvěru skrze faktické výroky a že novináři nepřikládají velkou váhu extrémním postojům či polarizovaným nástrojům. Zhodnocení důvěryhodnosti konkrétních aktérů se běžně navrácí k faktické argumentaci. Schopnosti a expertiza jsou přitom rozhodujícím faktorem při přisuzování důvěryhodnosti politickým aktérům a vědcům. Rozdíly se vynořují v případě detailnějšího

srovnání sedmi zemí, které byly součástí naší analýzy (např. důvěra ve vládu v období pandemie byla v Itálii vysoká, zatímco v Německu, Česku a Polsku byla výrazněji nedůvěra ve vládu). Tradiční zpravodajské platformy (zde: především starší média, tzv. legacy media) však přesto hrají konstruktivní roli v kritické debatě, která vyvažuje důvěru a nedůvěru ve vládu, vědu a expertizu.

Na druhou stranu, naše analýza komentářů uživatelů Facebooku ukázala, že se uživatelé sociálních médií vyjadřují převážně kriticky vůči zprávám a převážně nedůvěřivě vůči zavedeným poskytovatelům informací. Tento obrázek je však nuancovanější, protože podstatný počet uživatelů vyjadřuje ve svých komentářích podporu tvrzením vlády, vědců a dalších aktérů, která byla zveřejněna v médiích. Pozoruhodný je však odlišný vzorec uvažování v komentářích na sociálních sítích. Na rozdíl od převážně věcné argumentace v profesionální žurnalistice se uživatelé v komentářích častěji odkazují na hodnoty, aby podpořili svá tvrzení, jejichž smyslem je primárně oslabit, nikoliv podpořit důvěru ve vládu a ve vědu. Ačkoliv jsou tedy sociální média inkluzivnější, neboť uživatelům a občanům poskytují prostor, aby se mohli vyjádřit ve veřejné sféře, formát sociálních médií se nejvíce jako vhodný prostor pro nezaujatou a odůvodněnou diskuzi o důvěře a nedůvěře ve vládu. Tento strukturální nedostatek souvisí se skutečností, že sociální média nebyla nikdy zakládána jako prostor pro dialogické debaty, ale byla zakládána jako prostor pro komerční zájmy a jejich propagační cíle.

Naše obsahová analýza mediálního obsahu tedy ukazuje, že se různá média podstatně liší ve způsobu, jakým přispívají k budování důvěry v demokratických společnostech. Kritické zpravodajství by mělo představovat

referenční bod pro všechna média. To znamená, že tradiční média a profesionální žurnalistika jsou spolehlivější než sociální média, protože se zabývají kritickým zpravodajstvím a diskuzí, a tudíž podporují nezaujatý přístup k uvážlivé či skeptické důvěře, zatímco sociální média upřednostňují méně nezaujatou a více polarizovanou arénu pro utváření veřejného mínění. Tyto obecné poznatky je však potřeba upřesnit ve dvou ohledech. Z našich dat je patrné, že jsou v některých zemích (zejména v Dánsku a v Německu) starší média více angažovaná v oblasti uvážlivé důvěry, zatímco v jiných zemích (v Řecku, Srbsku a Polsku) tato média projevují méně nezaujatý a polarizovanější postoj. Co se týče sociálních médií, komentáře občanů jsou poněkud méně zaujaté v Dánsku, ale silně zaujaté a hluboce ukotvené v nedůvěřivém názorovém klimatu v dalších šesti analyzovaných zemích.

Tato zjištění potvrzují, že je potřeba omezit negativní dopad sociálních médií co se týče dezinformací a polarizace (doporučení #1) a že je potřeba podporovat nezávislá média a kritickou žurnalistiku (doporučení #3). Další vědecké důkazy podporující uvedená doporučení poskytuje analýza dostupných dotazníkových dat, která je představena ve výzkumné zprávě projektu EnTrust.

Tato zjištění zdůrazňují, že určité části populace mají tendenci nedůvěřovat tradičním médiím, která uplatňují více vyvážené a podložené zpravodajské postupy, a zároveň důvěřovat sociálním médiím, která nabízí více předpojaté vzorce šíření informací a názorů. Analýza dále ukázala, že mezi jednotlivými zeměmi převládají rozdíly, což značí, že v některých zemích existuje naléhavější potřeba jednat v této oblasti než v jiných. Co se týče důvěry v média a v žurnalistiku jakožto hlavní poskytovatele informací v průběhu pandemie,

Dánsko představuje zemi s vysokou důvěrou, zatímco Německo a Česko lze považovat za země se střední úrovní důvěry. V Řecku a v Srbsku je důvěra v média a v žurnalistiku nízká. V Polsku a v Itálii jsou názory polarizované, tedy vykazují jak vysokou míru důvěry, tak vysokou míru nedůvěry. Problém vyvstává zejména v zemích, ve kterých je široce rozšířená nedůvěra v mainstreamovou žurnalistiku a veřejnoprávní média a současně vyšší míra důvěry v sociální média jakožto relevantní alternativní zdroje informací. Popsaná situace samozřejmě neplatí pro země s vyšší mírou důvěry v tradiční média vzhledem k tomu, že občané těchto zemí taktéž vyjadřují nižší úroveň důvěry v soukromé webové stránky a sociální média.

Protistrategie sloužící k omezení dezinformací a prevenci jejich sdílení

Zjištění vyplývající z naší komparativní analýzy rozhovorů s experty taktéž poskytují empirickou podporu pro potřebnost omezit roli sociálních médií v oblasti dezinformací (doporučení #1) a pro nutnost pomáhat nezávislým médiím a žurnalistice v jejich činnosti (doporučení #3). Konzultovaní experti zaznamenali nárůst dezinformací a (zahraniční) státní propagandy, který urychlily pandemie covidu-19 a válka na Ukrajině. Popsaný vývoj taktéž vzbudil obavy o bezpečnost. Abychom se vypořádali s výzvou, kterou představuje šíření dezinformací mimo institucionalizované mediální kanály, považují experti za nutné posílit roli profesionálních novinářů jakožto „prostředkovatelů důvěry“ taktéž na zpravodajských platformách na sociálních sítích. Například lze usnadnit otevřený přístup ke zprávám ověřeným na základě faktů či transparentně zpřístupnit zdroje informací. Experti v oblasti médií a komunikace taktéž zdůrazňují, že je

potřeba zlepšit design samotných platforem tak, aby se zabránilo například tomu, že budou nemonitorované algoritmy upřednostňovat alternativní média namísto zpráv založených na faktech.

Samoregulace sociálních médií je stále silněji vnímána jako nedostačující. Někteří experti přisuzují EU důležitou roli ve společné regulaci platforem. Čistě tržně řízené online prostředí by poskytlo prostor pro šíření dezinformací, a proto je potřeba takovéto informace demonetizovat. V tomto kontextu experti zdůraznili důležitost respektování demokratických principů, jako je svoboda projevu, v boji proti dezinformacím. Opatření musí být přiměřená a musí zajistit náležitou rovnováhu mezi svobodami a kontrolou.

Rozhovory s experty také poukázaly na potřebu se systematictěji věnovat podpoře mediální gramotnosti v rámci evropské populace. Pokud jde o vzdělávání, experti se shodli na tom, že jsou zapotřebí vzdělávací programy, aby se zlepšila odolnost vůči online dezinformacím, které se od propuknutí pandemie covidu-19 staly běžnějšími. Vyzývali k proškolení v oblasti mediální a zpravodajské gramotnosti, reflexivnímu používání médií a podpoře iniciativ zaměřených na ověřování faktů.

Bezpečnost novinářů

V rozhovorech s experty se opakovaně objevovalo téma problematiky bezpečnosti v případě nezávislé žurnalistiky. Experti vyjádřili obavy nad nárůstem pomlouvačných kampaní a nenávistných projevů na sociálních sítích, které poškozují reputaci a bezpečnost novinářů. Několik novinářů také zdůraznilo nedávný nárůst slovních i fyzických útoků na reportéry ze strany nestátních aktérů, a to například na demonstracích či při pořizování

rozhovorů. Experti na média dále vyjádřili obavy ze státních aktérů, kteří zneužili své moci a verbálně napadali a zastrašovali novináře, a to například v Srbsku. V rozhovorech s experty tak panovala shoda na tom, že je náléhavě nutné podniknout kroky na podporu nezávislé a kritické žurnalistiky, která je taktéž občany v jednotlivých analyzovaných zemích obecně považována za důvěryhodný zdroj informací.

Parametry výzkumu a informace o projektu

Projekt EnTrust je financován EU v rámci programu Horizont 2020 – Výzkum a inovace (grant č. 870572). Doporučení a zjištění obsažená v této zprávě jsou založená na Integrated Report on Trust and the Media a na expertních rozhovorech u kulatého stolu mezi výzkumným týmem a následujícími experty: Barbora Bukovská, Article 19; Artemiza-Tatiana Chisca, Rada Evropy - Divize správy médií a internetu; Audrius Perkauskas, Evropská komise - DG Connect - Politika audiovizuálních a mediálních služeb; Renate Schroeder, Evropská federace novinářů; Harry Panagopoulos, Evropská komise - DG Just - Práva občanů EU a volný pohyb osob; Jan Penfrat, European Digital Rights; Alberto Rabbachin, Evropská komise - DG Connect - Konvergence médií a sociální média.

Konsorciem EnTrust sestává z osmi partnerských týmů provádějících výzkum a osvětovou činnost v sedmi státech (České republice, Dánsku, Řecku, Německu, Itálii, Polsku a Srbsku) a na úrovni EU. Pracovní plán zahrnuje sedm pracovních balíčků věnovaných systematické analýze a reflexi různých aspektů tématu:

1. Teoretické a normativní základy důvěry a nedůvěry
2. Důvěra a nedůvěra v každodenní veřejné politice
3. Role demokratických sociálních hnutí v utváření důvěry a nedůvěry
4. Role médií v budování důvěry a nedůvěry: informace nebo polarizace?
5. Důvěra a nedůvěra pohledem vývojové psychologie
6. Důvěra a nedůvěra občanů ve veřejnou správu: formy, determinanty, efekty a řešení
7. Kultivace důvěry a nedůvěry: příklady a doporučení

Další pracovní balíčky se věnují šíření, využití a komunikaci výzkumných zjištění, managementu a etickým problémům.

Další informace o projektu EnTrust jsou dostupné na www.entrust-project.eu.

Konsorcium:

[Civil Society Europe](#) (Brusel, Belgie)

[Masarykova univerzita](#) (Brno, Česká republika)

[Panteion University of Social and Political Sciences](#) (Atény, Řecko)

[University of Belgrade, Institute of Philosophy and Social Theory](#) (Srbsko)

[University of Copenhagen](#) (Dánsko)

[University of Siegen](#) (Německo)

[University of Siena](#) (Itálie)

[University of Warsaw](#) (Polsko)

Social Media Links

Kontakt

Prof Dr Christian Lahusen
Project coordinator
University of Siegen
Department of Social Sciences
Adolf-Reichwein-Str. 2
57068 Siegen – Germany
e-mail: entrust@uni-siegen.de

Carlotta Besozzi
Project partner
Civil Society Europe
Rue du Congrès 13,
1000 Brussels – Belgium
e-mail: contact@civilsocietyeurope.eu

Informace o projektu

Typ projektu: Collaborative Project
Výzva: H2020 SC6 GOVERNANCE-01-2019: Trust in Governance
Začátek: February 2020
Trvání: 48 měsíců
Koordínátor: Prof. Dr. Christian Lahusen, University of Siegen
Číslo grantu: 870572
Rozpočet projektu financovaný EU: € 2,978,151.25

Tento projekt je financován z projektu Evropské unie Horizont 2020 – výzkum a inovace grant č. 870572. Odpovědnost za obsah této publikace nesou pouze její autoři, obsah nutně nemusí odrážet názory Evropské unie.